

**LUONNOS
MAL- VERKOSTON
TOIMINTASUUNNITELMA JA
TALOUSARVIOKSI 2025
12.12.2024**

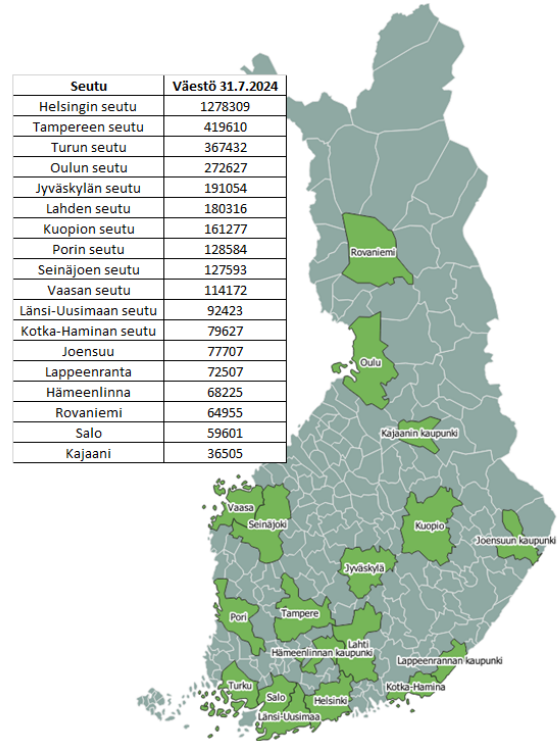
**MAL-verkoston
ohjausryhmän
1. käsittely**

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä toimii verkoston isäntäorganisaationa vuonna 2025.

Verkostoalueet kokonaisuudessaan ovat: Helsingin seutu (yhteistyöorganisaatiot Helsingin seudun liikenne ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut), Hämeenlinnan kaupunki, Joensuun kaupunki, Jyväskylän seutu, Kajaanin kaupunki, Kotka-Haminan seutu, Kuopion seutu, Lahden seutu, Lappeenrannan kaupunki, Oulun seutu, Porin seutu, Rovaniemen kaupunki, Salon seutu, Seinäjoen kaupunkiseutu, Tampereen kaupunkiseutu, Turun seutu, Vaasan seutu sekä Länsi-Uudenmaan kuntien koalitio (Raasepori, Lohja, Hanko, Siuntio ja Inkoo). Lisäksi jäsenalueita edustaa Suomen Kuntaliitto.

Valtiojäseniä ovat ympäristöministeriö, VM, TEM, Väylävirasto (LVM), Traficom (LVM) sekä ELY-keskukset. Tiedekumppaneina toiminnassa ovat Aalto-yliopisto ja Suomen ympäristökeskus SYKE.

Kuvio 1. MAL-verkoston jäsenalueet ja -kaupungit seuduittain

Verkoston koordinointi ja ohjaus 2024-2027

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä hallinnoi valtakunnallista MAL-verkostoa. Työllä tuetaan jäsenyhteisöjen strategista MAL-työn integraatiota, ilmiöpohjaista yhdyskuntarakenteen suunnittelua ja tietopohjaista maankäytön ja liikenteen yhteensovittamistyötä ja monipuolista asuntopolitiikkaa. Rovaniemen kaupunki liittyi mukaan verkostoon. Vuonna 2025 verkostossa on yhteensä 18 jäsenkaupunkia tai -seutua, YM, TEM, VM, LVM, Traficom ja Väylä, Kuntaliitto sekä kumppaneina Aalto-yliopisto, Tampereen yliopisto ja Suomen ympäristökeskus SYKE.

Seutujäsenistä ja valtio-osapuolesta on koottu **valtakunnallinen ohjausryhmä**, joka kokoontuu 4-6 kertaa vuodessa. Ohjausryhmän tehtävänä on välittää omalta osaltaan tietoa ajankohtaisista lainsäädäntöhankkeista sekä alueidenkäytön tavoitteista valtiojäsenten ja seutujen kesken sekä evästä koordinaatiota verkoston strategisten painopisteiden toteuttamisessa. Ohjausryhmän kokouksia pidetään kolme kevätkaudella ja kaksi syyskaudella. Ohjausryhmällä on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. MAL-verkoston 18 jäsenseuduista ohjausryhmässä on mukana yhdeksän. Verkoston koordinaation vetäjät ovat vuonna 2025 kehittämispäällikkö Kati-Jasmin Kosonen ja suunnittelupäällikkö Eero Purontaus.

MAL-verkoston jäsenten välinen sopimus vuosille 2024 - 2027

MAL-verkoston sitoutumista raamittaa jäsenten välinen *Verkostosopimus vuosille 2024-2027*. Sen keskeisenä tavoitteena on tukea MAL-verkoston pitkäjänteistä työskentelyä ja edellä kuvattujen strategisten painotusten toimeenpanoa sekä parantaa toiminnan vaikuttavuutta. Verkostosopimuksen tarkoituksena on tukea MAL-verkoston pitkäjänteistä työskentelyä toiminnan tavoitteiden saavuttamiseksi ja vaikuttavuuden parantamiseksi jäsenistössä hyväksytyjen strategisten painopisteiden ja läpäisevien teemojen mukaisesti.

MAL-verkosto strateginen viitekehys 2024-2027

MAL-verkoston toimintaa ohjaavat jäsenistön hyväksymät strategiset painopisteet. Verkoston päätavoitteena on tukea jäsentensä maankäytön, asumisen, liikenteen suunnitteluyhteistyötä sekä toimijoiden välistä yhteistyötä seutujen sisällä, seutujen välillä ja seutujen ja valtion kesken. Strategisten painopisteiden tavoitteena on kohdentaa MAL-verkoston toimintaa kaupunkiseututasoisen suunnittelun juurille maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamistyöhön. Erilaisilla alueilla on erilaisia tapoja toimia: Yhteisiä haasteita ja mahdollisuuksia ei ole välttämätöntä kohdata samoin keinoin. Erilaiset näkemykset kohtaavat verkoston ohjausryhmässä.

Uudistamisen lähtökohtana on tuoda kestävä kaupunkikehitys vahvemmin mukaan MAL-verkoston strategiaan. MAL-verkoston kauden 2019-2023 painopistealueet koettiin pääsääntöisesti säilytettävän arvoisina. Painopisteiden sanoittamiseen kaivattiin kuitenkin tuoreempaa ilmaisuja ja kestävyyssteemat haluttiin aiempaa laajemmin mukaan painopisteisiin. Näiden toiveiden pohjalta on luotu ehdotus uudesta ilmiöpohjaisesta strategisesta viitekehyksestä, joka on toiminnallisesti läpinäkyvä, yhteiskunnallisesti avoin sekä helposti päivitettävä ja seurattava.

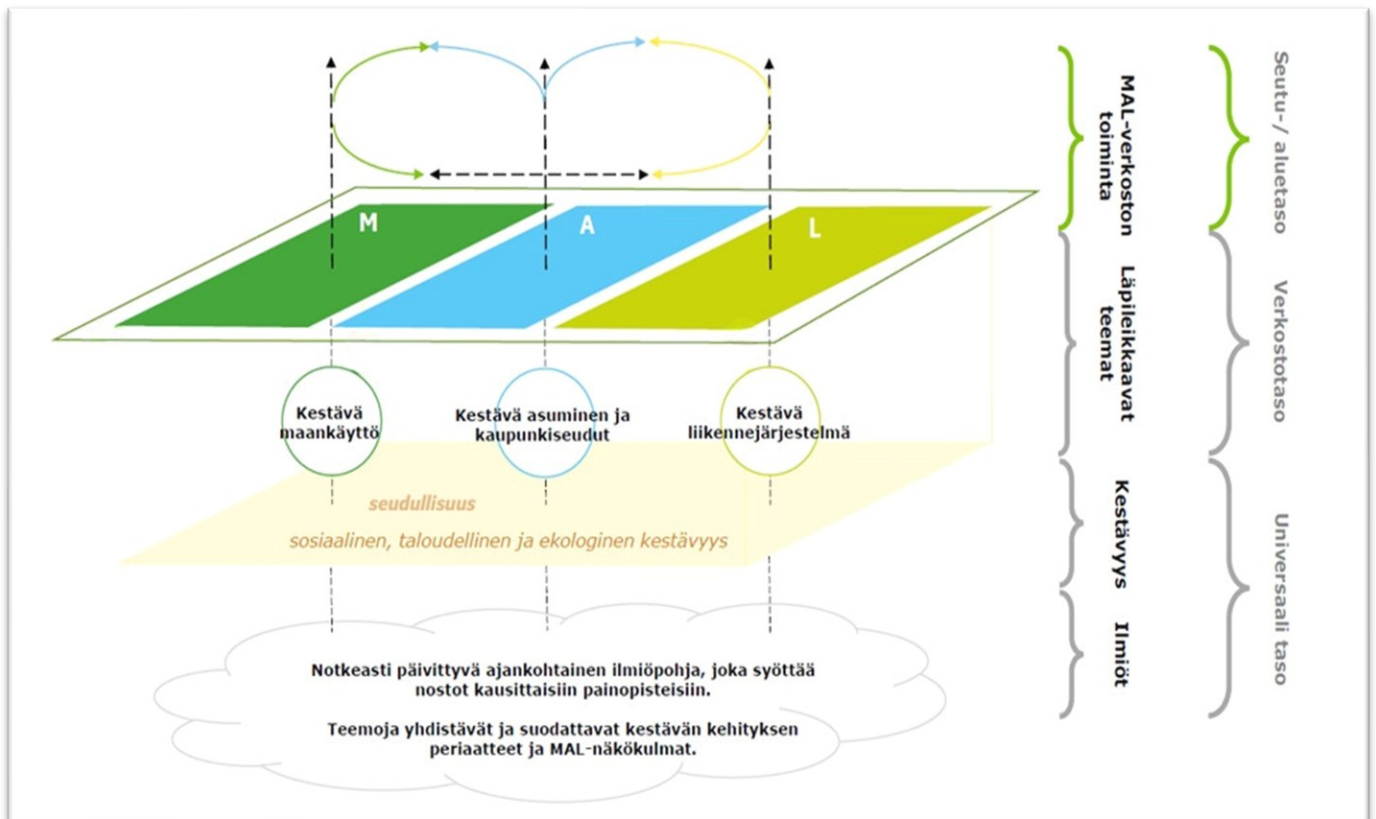
Uudistetut strategiset painopisteet vuosille 2024-2027 ovat:

Ekologinen jälleenrakennus ja vihreä siirtyminen, ihmislähtöiset kaupunkiympäristöt sekä toimivat matkaketjut ja sähköistyminen.

Uudistetut läpileikkaavat teemat ovat:

Seudullisuus ja seutuyhteistyö, kestävä maankäyttö, kestävä asuminen sekä kestävä liikennejärjestelmä.

MAL-verkoston Strateginen painopisteiden kehikko vuosille 2024-2027.

Kuva: Uusi strateginen viitekehys MAL-verkostolle. MAL-verkoston koordinaatio ja Sitowise Oy, MAL-verkoston strategiset painopisteet ja teemat -selvitys, 2023.

Strategisten painopisteiden tavoitteena on kohdentaa MAL-verkoston toimintaa kaupunkiseututasoisen suunnittelun juurille maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamistyöhön. Teemoihin, joissa kaupunkiseututasoisen suunnittelun hyödyt, kuten resurssien tehokkaampi käyttö ja yksittäistä kuntaa leveämmät hartiat, konkretisoituvat kaupunkiseutujen kestäväksi kasvuna. Kestävyys on perusta, jonka puitteissa toimintaa harjoitetaan ja joka perustuu poikkitieteelliseen tietopohjaan. Kehittämistyömme keskiössä on seuduittain tasapainoisesti kasvava kaupunkirakenne sekä kaupunkiympäristöjen kehittyminen monimuotoisina ja sekoittuneina alueina.

Verkoston toimintamuodot

MAL-verkosto kokoaa ja välittää seutujen mal-työn hyviä käytäntöjä, ideoi ja muodostaa hankkeita, järjestää vertaisoppimisen tilaisuuksia ja seminaareja, seuraa mal-teemoihin liittyvää lainsäädäntöä kotimaassa ja EU:ssa sekä jalkauttaa tutkimustietoa kestävän kaupunkiseutukehittämisen tueksi.

Verkoston toimintamuotoja on listattu seuraavaan listaukseen. Osa toimintamuodoista toteutuu jo hankekumppanuuksien puolesta, osa toiminnasta on koordinaation toteuttamaa ohjausryhmän toiveiden mukaisesti.

- **Hankkeet:** Hankkeet toteutetaan yhteistyömallilla, jossa MAL-verkosto osallistuu viestinnän, markkinoinnin ja yhteisten työpajojen kautta, ja vuosittain toteutetaan 1-3 kehittämishanketta.
- **Viestintä ja hyvien käytäntöjen levitys.** ks edellä.
- **Pyöreän pöydän keskustelut, aamukahvitilaisuudet ja asiantuntijapaneelit:** MAL-verkosto järjestää sidosryhmäkeskusteluja ja -paneeleja, joissa analysoidaan MALPE-kehittämisen kysymyksiä ja jaetaan hyviä käytäntöjä.
- **Yhteiset työpajat:** Asiantuntijatyöpajat ovat kohdennettuja yhteistyötilaisuuksia, joihin osallistuvat valtiojäsenet, jäsenkaupungit ja yhteistyökumppanit, ja niissä on seminaareja keskustelempia ja ohjatumpi toimintamuoto.
- **Webinaarit hankekultuksiin:** Hankkeiden aloitukset ja tulokset julkistetaan verkkoseminaareina ja live-videolähetyksinä, sisältäen suoran keskustelu- ja kommentointimahdollisuuden.
- **Seminaarit:** Strategisten painopisteiden ympärille järjestetään seminaareja, mukaan lukien vuosiseminaari, joka järjestetään tulosseminaarimuotoisena.

Verkostoviestintä 2024-2025

MAL-verkostossa tiedonvälitys on mahdollisimman avointa. Toiminnasta välitetään tietoa MAL-verkoston uutiskirjein (tavoitteena neljä uutiskirjettä plus joulukirje) sekä jäsenistölle suunnatuin sähköpostikirjein ja muulla, yhteistyökumppaneiden kanssa sovittavalla tavalla. Verkoston viestintä painottuu toiminnan kautta viestimiseen jäsenyhteisöille, aktiiviseen sähköiseen viestintään, mal-verkosto.fi ja asemanseudut.fi-sivustojen ylläpitoon, sekä muuhun tilannekohtaiseen tiedonvälitykseen.

Vuorovaikutusta ja tiedotusta hallinnoidaan ja järjestetään monikanavaisen viestinnän ja yhteisen tilaisuuksien kautta. Vuonna 2025 järjestetään 2 verkoston omaa seminaaria, vaihtuvatemainen kevätseminaari ja vuoden lopussa järjestettävä tulosten esittelyseminaari eli Vuosiseminaari. Lisäksi järjestetään hanketapaamisia ja foorumeita.

VUOSI 2025: Mal-verkoston hankekokonaisuudet ja talousarvioesitys

Toiminta jakaantuu vuonna 2025 kolmeen, toisiinsa limittyvään kehittämiskokonaisuuteen:

I Elinkeinojen kehittämisen ja MAL-suunnittelun oikea-aikaisesti ajoittuvan suunnitteluyhteistyön kehittäminen

Elinkeinoalueiden ylikunnallinen kehittäminen kuntien raja-alueilla

- Selvitetään, miten luodaan oikea-aikaisia jaettuja kannustimia ja hyötyjen jakamisen malleja, jotka edistävät ylikunnallisten hankkeiden toteutumista?
- Hanke-ehdotus nro 1.

II Kaupunkiseutujen tiivistyvän rakenteen ekologisuus ja terveellisyys

- Luonnon monimuotoisuuden varmistaminen mal-työssä, ennallistamiskäytännöt ja ylikunnalliset arviointi- ja kompensatiomenettelyt.
- Kaupunkivihreä kaupunkiympäristön laadun ja hyvinvointiedellytysten takaajana, hyvät käytännöt ja esimerkit kaupungeista ja seuduilta.
- BOOST 2 Hankeyhteistyö ylikunnallisen kompensatiomallin kehittämiseksi
- Hanke-ehdotus nro 2.

III Kestävän liikumisen ja liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyö, erityisesti SUMP (kestävä kaupunkiliikenne) -suunnittelu eri kokoisilla kaupunkiseuduilla

- TEN-T verkon kaupunkisolmuseutujen kestävän liikumisen toimenpiteet: yhteiset toimenpiteet, henkilö- ja tavaraliikenne, vaihtoehtoiset käyttövoimat, vuorovaikutus ja osallistaminen, toiminnallisten seutujen sparraus, SUMP yhteistyö Traficom ja seutujen kesken
- SUMP yhteistyö UBC:n SUMPS for BSR hankkeen kanssa
- Pyöräliikenteen vaikuttavuuden kehittämien osana MAL-työtä o Pienempien kaupunkikeskusten aktiivisten kulkutapojen (kävely- ja pyöräily), sekä joukkoliikennettä pienimuotoisempien yhteiskuljetukset ja kutsupalvelut kehittäminen ja hyvien käytäntöjen jako.
- Hanke-ehdotus nro 3.

Taloussuunnitelma vuodelle 2025 ja ennakkolaskelma vuodelle 2026

Koordinaatiotoiminnan tulot vuodelle 2025

Verkoston toimintaa rahoitetaan jäsenmaksuin, avustuksin sekä valtion hankerahoituksin. MAL-verkoston perustoimintaa rahoittavat Väylä, Traficom (valtion liikennehallinto), ympäristöministeriö, Suomen Kuntaliitto sekä seutu- ja kaupunkijäsenet. Hankkeet ja budjetti vahvistetaan vuosittaisessa talous- ja toimintasuunnitelmassa, jonka ohjausryhmä hyväksyy käsittelyssään aina vuoden alussa. Osapuolet pyrkivät huomioimaan MAL-verkoston toiminnan budjettivalmisteluissaan. Osuudet vuodelle 2025 ovat nousseet 10 % edellisten vuosien tasosta ohjausryhmän päätöksellä 6.9.2024. Seuraavassa on esitetty korotuksen mukainen talousraami vuodelle 2025.

Talousraami 2025: odotettavissa oleva erotus kulujen ja tulojen kesken

v 2025			
MENOT		TULOT	
		Valtio korotus	6950
	MAL	Kuntaliitto	6600
palkat	130 824 YM		29500
sotu	25 875 Traficom		20000
ostop	59 000 Alueet 17 kpl		112200
vuokrat	12 000 HSL		4950
ain., tarv,	2 000 HSY		4950
kalusto	0 Väylä		20000
	TAE 20800		205150

10.12.2024

Huomioita vuodelle 2025

Seudut ovat sitoutuneet +10 % jäsenmaksukorotukseen vuodesta 2025 eteenpäin 6000 eurosta 6600 euroon/ seutu - **vahvistettu**

YM, Väylä ja Traficom +10 % = 6950 euroa, min 4950 euroa suoraan hankkeisiin – **vahvistettu**

Tulopuoli vahvistettu: 205 150 euroa

Mahdollinen lisäpanostus, ei vahvistusta

- 3 uutta seutua / maakuntakeskusta (neuvoteltava) = 19 800 euroa.
- Kuntaliiton maksuosuuden nosto 6600 eurosta 10 000 euroon = lisäystä 3400 euroa.

TAULUKKO. VERKOSTON PERUSTOIMINNAN VUODEN 2025 TULOT (€):

Väylä	22 000
Traficom, hankerahoitus	22 000
YM, hankerahoitus	32 450
Kuntaliitto	6 600
HSL ja HSY yhteensä	9 900
Muut kunnat 17 * 6600	112 200
Yhteensä	205 150

Ohjausryhmän kokoukseen to 12.12.2024 mennessä tiedossa oleva v. 2025 budjetin 2 850 euron alijäämä katetaan edellisten vuosien siirtomäärärahalta (vuodet 2021, 2024, tarkentuu alkuvuoden 2025 tilinpäätöksessä). Huomioitavaa on, että laskelma sisältää korkeintaan yhden läsnä-seminaarin tai foorumin vuoden ajalta.

Ostopalvelut kohdentuvat hankkeiden rahoittamiseen, MAL-verkoston tapahtumien järjestämiseen, viestintään ja mahdollisiin matkakuluihin. Palvelujen ostoissa ovat mukana myös MAL-verkoston henkilöstön matkustukseen liittyvät kulut sekä erilaisten tapahtumien järjestämiseen liittyvät kulut, tilavuokrat ja striimaus tai videointipalvelut. Tilaisuuksista pyydetään aina erikseen tarjous.

Yhteiswebinaarien ja seminaarien keskimääräinen kustannus MAL-verkostolle on n. 3 000-5 000 €, yksinään järjestettävillä 4 000-7500€ (haarukan leveys johtuu tiloista ja tarjoiluista). Tarvittaessa jäsenseudut osallistuvat erillisrahoituksella MAL-verkoston yhteisten hankkeiden ja tilaisuuksien rahoitukseen.